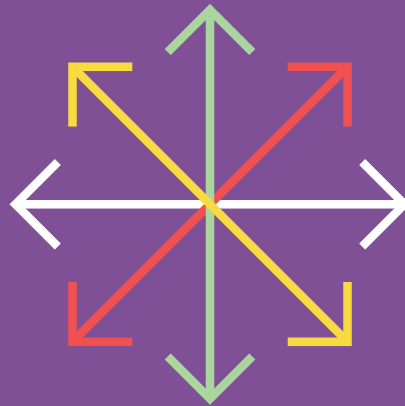

Έρευνα για την Αντιμετώπιση της
Έμφυλης Βίας στον Προσφυγικό και
Μεταναστευτικό Πληθυσμό (Κορίτσια,
Αγόρια, Γυναίκες, Άνδρες): Διαθεσιμότητα,
Προσβασιμότητα και Ποιότητα των
παρεχόμενων υπηρεσιών στην Ελλάδα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Από το 2015 έως το 2016 η Ελλάδα γνώρισε μια **άνευ προηγουμένου εισροή μεταναστών και προσφύγων**. Η άφιξη στη χώρα εκατοντάδων χιλιάδων προσφύγων, με πολύ διαφορετικές κοινωνικές πραγματικότητες, όσον αφορά στην εθνική προέλευση, στο φύλο, στην ηλικία, στο πολιτιστικό υπόβαθρο, καθώς και οι αναδυόμενες ανάγκες τους έθεσαν το υφιστάμενο εθνικό σύστημα απόκρισης υπό πίεση. Εντός αυτού του εξαιρετικά δύσκολου πλαισίου, προτεραιότητα ήταν η διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η εξασφάλιση της προστασίας και της ασφάλειας του πληγέντος πληθυσμού, ιδίως των πιο ευάλωτων ομάδων, μεταξύ των οποίων βρίσκονται και τα **άτομα που επέζησαν περιστατικών έμφυλης βίας** –γυναίκες, άνδρες και παιδιά– **και/ή τα άτομα που κινδυνεύουν να υποστούν έμφυλη βία**, όπως τα ασυνόδευτα παιδιά. Μία ακόμα πρόκληση ήταν ότι το εθνικό σύστημα προστασίας από την έμφυλη βία επικεντρώνεται αποκλειστικά σε γυναίκες που επέζησαν τέτοιων περιστατικών. Επομένως, προκύπτει ως επείγουσα ανάγκη να αναπτυχθεί στην Ελλάδα ένα επίπεδο απόκρισης που δε θα περιλαμβάνει μόνο την επαρκή διαχείριση της πολιτισμικής διαφοροποίησης των εξυπηρετούμενων, αλλά και τις ανάγκες υποστήριξης άλλων **ομάδων και ατόμων που βιώνουν έμφυλη βία**, όπως είναι **οι άνδρες και τα παιδιά**.

Η διεθνής ανθρωπιστική κοινότητα παρείχε σημαντική βοήθεια, καθώς και τεχνογνωσία και ανθρώπινο δυναμικό/δεξιότητες, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες και συνέδραμε το κράτος στην απόκριση του στον αυξημένο κίνδυνο σεξουαλικής βίας που αντιμετώπιζαν γυναίκες, άντρες και παιδιά στα κέντρα υποδοχής εν μέσω εντάσεων και συνωστισμού. Αυτές οι εξελίξεις είχαν ως αποτέλεσμα τη μετατόπιση του συστήματος απόκρισης –τόσο της προστασίας και της ασφάλειας που παρέχει, όσο και των υπηρεσιών και των διαδικασιών λειτουργίας τους– προς ένα μεγαλύτερο εύρος δικαιούχων, όσον αφορά στον εντοπισμό των ατόμων που επέζησαν, στην παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, στην ασφαλή στέγαση, στην υγειονομική περίθαλψη, στη νομική βοήθεια, στη διερμηνεία, στο σύστημα παραπομπών και στο απαιτούμενο εξειδικευμένο προσωπικό.

Όπως περιγράφηκε παραπάνω, σε σύγκριση με την κατάσταση στην Ελλάδα το 2015 και το 2016, η απόκριση στην έμφυλη βία σημείωσε σημαντική πρόοδο. Ένας αυξανόμενος αριθμός περιστατικών έμφυλης βίας κατά των γυναικών έλαβε βοήθεια μέσω υπηρεσιών που προσέφεραν δημόσιες και μη κυβερνητικές οργανώσεις, κυρίως μέσω των συνεργασιών με τοπικές οργανώσεις στις οποίες παρείχαν εξειδικευμένες γνώσεις και τεχνογνωσία διεθνείς Οργανισμοί και ΜΚΟ που ενεργοποιούνταν με χρηματοδότηση από το ECHO και άλλα ταμεία των Ηνωμένων Εθνών, τα προηγούμενα 2-3 χρόνια. Παράλληλα με αυτό, η ικανότητα του δημόσιου συστήματος να δέχεται προσφύγισες επιζώσες έχει ενισχυθεί από παράγοντες όπως: το εκπαιδευμένο προσωπικό, η διαθεσιμότητα υπηρεσιών διερμηνείας, ο διορισμός του ΚΕΕΛΠΝΟ ως αρμοδίου οργάνου για την (ιατρική) διαχείριση των περιστατικών έμφυλης βίας στις ανοιχτές δομές φιλοξενίας και τα ΚΥΤ, καθώς και η υιοθέτηση του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ των δημοσίων φορέων και του Ιατρικού Πρωτοκόλλου για την άμεση αντιμετώπιση των περιστατικών βιασμού (PEP) στα δημόσια νοσοκομεία. Ενδεικτικά, ελαφρά πρόοδος στην απόκριση του δημόσιου συστήματος, παρατηρείται από τον σχετικά μεγαλύτερο αριθμό επιζώσων που επικοινωνήσαν με τη γραμμή βοήθειας (7% προσφύγισες το 2017, 9% το 2018) και των γυναικών προσφύγων που φιλοξενήθηκαν στους ξενώνες (184 το 2016, 224 το 2018).

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής, κενά στην κάλυψη των αναγκών και δυσκολίες πρόσβασης στις υπηρεσίες αρωγής παραμένουν, χρήζοντας άμεσης ανταπόκρισης, πολλών δε μάλλον, που η αντιμετώπιση του φαινομένου της **έμφυλης βίας παραμένει διεθνώς ένα θέμα το οποίο δημιουργεί ιδιαίτερες προκλήσεις**, ιδίως όσον αφορά στο προσφυγικό πλαίσιο, όπου η κατανόηση των κοινωνικών και πολιτισμικών καθοριστικών παραγόντων μπορεί να δημιουργεί πρόσθετες δυσκολίες. Επιπλέον, **το σύστημα απόκρισης σε περιστατικά έμφυλης βίας στον προσφυγικό πληθυσμό υφίσταται σήμερα διαρθρωτικές αλλαγές, λόγω της μετάβασής του** από μια απόκριση στην οποία κεντρικό ρόλο κατά την κατάσταση έκτακτης ανάγκης είχαν κυρίως διεθνείς οργανώσεις και ΜΚΟ, σε μια απόκριση στην οποία ο δημόσιος τομέας αναλαμβάνει κεντρικό ρόλο. Ως εκ τούτου, υπήρξε επιτακτική ανάγκη να εκτιμηθεί η πρόοδος που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής, να αξιολογηθούν οι τρέχουσες πολιτικές προσεγγίσεις και να διερευνηθούν βιώσιμες μελλοντικές διέξοδοι.

Με βάση τα παραπάνω, τον Ιανουάριο του 2018, η UNICEF ανέθεσε στο ΚΓΜΕ ΔΙΟΤΙΜΑ να διεξάγει **έρευνα για τις υπηρεσίες αντιμετώπισης έμφυλης βίας στον προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό (κορίτσια, αγόρια, άνδρες, γυναίκες) στην Ελλάδα, και πιο συγκεκριμένα σχετικά με την κάλυψη των αναγκών και τα εμπόδια στην πρόσβαση όσον αφορά αυτές τις υπηρεσίες**, ώστε να εξετάσει τη λειτουργικότητα του συστήματος απόκρισης στην έμφυλη βία και να διατυπώσει προτάσεις πολιτικής που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της υφιστάμενης ικανότητας απόκρισης, ιδίως ενόψει του αυξανόμενου ρόλου του κράτους. Για να επιτευχθεί αυτό, στο πλαίσιο της έρευνας καταγράφηκαν οι απόψεις στελεχών κρατικών και μη κρατικών φορέων, καθώς και μελών της προσφυγικής κοινότητας, όπως επίσης και των ίδιων των ωφελούμενων. Σύμφωνα με την κεντρική σκόπευσή της, η έρευνα επιδιώκει τους παρακάτω στόχους:

1. Καλύτερη κατανόηση **του νομικού, πολιτικού και διαδικαστικού πλαισίου** που ρυθμίζει τις υπηρεσίες αντιμετώπισης και πρόληψης της έμφυλης βίας στην Ελλάδα, των τρόπων με τους οποίους παρέχονται στον προσφυγικό και στο μεταναστευτικό πληθυσμό (κορίτσια, αγόρια, γυναίκες, άνδρες), και τον εντοπισμό αναγκών που δεν καλύπτονται.
2. **Χαρτογράφηση των υπαρχουσών υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας** που παρέχονται από δημόσιους και μη κυβερνητικούς φορείς στην Ελλάδα, σε διάφορους τομείς και περιοχές, καθώς και καταγραφή περιφερειακών διαφοροποιήσεων στην Αττική, την Κεντρική Μακεδονία (Θεσσαλονίκη), την Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη (Έβρος), και το Βόρειο Αιγαίο (Λέσβος).
3. Αποσαφήνιση του υπάρχοντος **συστήματος παραπομπών περιστατικών έμφυλης βίας** και ανάλυση των τρόπων με τους οποίους χρησιμοποιούνται από τους εμπλεκόμενους φορείς στην πράξη, καθώς και εντοπισμός δυσκολιών, κωλυμάτων και κενών.
4. Αξιολόγηση των δυνατοτήτων και της ποιότητας των **υπηρεσιών υγείας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και ασφάλειας** κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εντοπισμού, παραπομπών και διαχείρισης ενός **περιστατικού έμφυλης βίας**.
5. **Εντοπισμός** ορθών πρακτικών και/ή **πρακτικών με δυνατότητες ευρύτερης εφαρμογής**.
6. Εκτίμηση του κατά πόσο οι εμπλεκόμενοι φορείς κατανοούν τα εμπόδια και τους φραγμούς στην πρόσβαση και **επηρεάζουν θετικά τις πολιτικές και τις διοικητικές πρακτικές, μέσω προτάσεων πολιτικής που βασίζονται σε στοιχεία από το πεδίο**.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα έκθεση αποτελεσμάτων βασίζεται σε έρευνα πεδίου που έλαβε χώρα από το Μάιο έως τον Ιούλιο του 2018 και στην οποία συμμετείχαν **συνολικά 146 άτομα**. Διεξήχθησαν **33 συνεντεύξεις με προνομιακούς/ες πληροφορητές/ήτριες** (16 στην Αθήνα, 4 στη Θεσσαλονίκη, 9 στον Έβρο και 4 στη Λέσβο), καθώς και **4 Ομάδες Εστιασμένης Συζήτησης (ΟΕΣ) με παρόχους υπηρεσιών** (μία σε κάθε περιοχή έρευνας), σε συνεργασία με **78 επαγγελματίες** διαφόρων ειδικοτήτων (κοινωνικούς λειτουργούς, γιατρούς, ψυχολόγους, αστυνομικούς, διευθυντές, δημόσιους και διοικητικούς υπαλλήλους), πολλές/οί από τις/ους οποίες/ους κατέχουν θέσεις ευθύνης. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν **10 συνεντεύξεις με πρώην ωφελούμενες/ους** (6 στην Αθήνα και 4 στη Θεσσαλονίκη) και **7 ΟΕΣ με μέλη της κοινότητας** (3 στην Αθήνα, 1 στη Θεσσαλονίκη και 3 στη Λέσβο) στις οποίες συμμετείχαν **68 άτομα**, εκ των οποίων 53 γυναίκες και 15 άνδρες. Όσον αφορά στη συμμετοχή των ανδρών ωφελουμένων στην έρευνα, αυτό αποδείχθηκε ένα ιδιαίτερα δύσκολο θέμα. Οι άνδρες επιζώντες έμφυλης βίας παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αόρατοι και έχουν λιγότερες ευκαιρίες πρόσβασης σε υπηρεσίες σε σύγκριση με τις γυναίκες.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διαθεσιμότητα, η προσβασιμότητα και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών τόσο από τους κρατικούς όσο και από τους μη κρατικούς φορείς, διερευνήθηκαν μέσω μιας προσέγγισης, που θέτει τα δικαιώματα των ατόμων που επέζησαν έμφυλης βίας στο επίκεντρο, και που επιδιώκει να αποτιμήσει την ικανότητά τους να εξυπηρετήσουν ωφελούμενες/ους με ποικίλες ανάγκες και διαφοροποιημένο κοινωνικοπολιτισμικό υπόβαθρο.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

Η συλλογή στοιχείων σχετικά με την έμφυλη βία είναι ύψιστης σημασίας, καθώς παρατηρείται αξιοσημείωτη έλλειψη σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο ελληνικό πλαίσιο, η απουσία συλλογής αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων και ποιοτικών δεδομένων σχετικά με τα περιστατικά έμφυλης βίας, αποτελεί μείζονα πρόκληση που η απόκριση έχει να αντιμετωπίσει, κυρίως λόγω δύο βασικών δυσκολιών. Η πρώτη σχετίζεται με τον τρόπο με τον οποίο τα εθνικά δεδομένα συγκεντρώνονται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (ΓΓΙΦ). Παρόλο που το εθνικό σύστημα παρακολούθησης περιστατικών έμφυλης βίας είναι καλά εδραιωμένο με τα ετήσια στοιχεία που δημοσιεύονται από τη ΓΓΙΦ, τα δεδομένα που συλλέγονται καταγράφουν αποκλειστικά γυναίκες ωφελούμενες που απευθύνονται στις δημόσιες υπηρεσίες υποστήριξης, δηλαδή Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες και στην τηλεφωνική γραμμή βοήθειας και κατατάσσονται μόνο με βάση την υπηκοότητα, ελληνική ή όχι, μη περιλαμβάνοντας κρίσιμες παραμέτρους, όπως η εθνικότητα. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει δυνατότητα να παρακολουθηθούν περισσότερο σε βάθος τα δεδομένα σχετικά με τις γυναίκες πρόσφυγες που έχουν κάνει χρήση των υπηρεσιών.

Η δεύτερη δυσκολία σχετίζεται με το γεγονός ότι το παράλληλο σύστημα απόκρισης στην έμφυλη βία που αναπτύχθηκε από τους φορείς (ΜΚΟ, διεθνείς ΜΚΟ και Διεθνείς Οργανισμούς), που υποστηρίζουν την απόκριση στην έμφυλη βία στον προσφυγικό πληθυσμό, δεν έχει εναρμονίσει τη συλλογή δεδομένων του με το δημόσιο. Παρόλο που προσυπογράφονται τα SOPs (Τυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας) για την έμφυλη βία και τα έντυπα παραπομπής ενημερώνονται τακτικά και διαδίδονται ευρέως μέσω της Ομάδας Εργασίας για την Έμφυλη βία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), τα προαναφερθέντα δεν εφαρμόζονται πρακτικά και δε χρησιμοποιούνται με συνέπεια από όλους τους σχετικούς με τον τομέα φορείς και εξακολουθεί να υπάρχει περιορισμένη ικανότητα να παρακολουθηθούν με ακρίβεια οι τάσεις που αφορούν στην έμφυλη βία στον υπό εξέταση πληθυσμό. Όπως επισήμαναν πληροφορητές/ήτριες κλειδιά και επαγγελματίες πεδίου, δεν υπάρχει ακόμη συμφωνία μεταξύ των διαφόρων φορέων σε ένα κοινό σύστημα συλλογής δεδομένων. Αυτό συμβαίνει κυρίως εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν υπάρχει σύστημα που θα επέτρεπε την επισκόπηση των περιστατικών έμφυλης βίας που συμβαίνουν και αναφέρονται σε όλη τη χώρα, καθώς κανένας φορέας/θεσμός δεν είναι υπεύθυνος για αυτόν τον τύπο συλλογής δεδομένων. Η έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τα περιστατικά έμφυλης βίας οδηγεί σε περιορισμένη ικανότητα προγραμματισμού που βασίζεται σε στοιχεία, εμποδίζει τον σχεδιασμό πολιτικής και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας αξιόπιστων αξιολογήσεων βάσει μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ ΚΕΝΑ ΣΤΙΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

«Οι οργανώσεις στη Λέσβο δεν είναι σε θέση να καλύψουν όλες τις περιπτώσεις που παραπέμπονται σε αυτές. Ας πούμε, υπάρχουν σημαντικά κενά και στοιχεία που λείπουν σε όλους τους τομείς»
(Πάροχος Υπηρεσιών)

«Και όταν πας και θες να βρεις κάποιον ή έναν κοινωνικό λειτουργό, δεν είναι εύκολο για μας, γιατί θα σου κλείσουν ένα ραντεβού και στη συνέχεια ένα άλλο, από ραντεβού σε ραντεβού. Δεν είναι εύκολο»
(Μέλος της Κοινότητας)

«Γενικά, ο Έβρος ως περιοχή αντιμετωπίζεται ως πέρασμα. Και αυτό δημιουργεί κενά σε όλες τις διαδικασίες. Και, προφανώς, η έμφυλη βία είναι μία από αυτές»
(Πάροχος Υπηρεσιών)

Ενδεικτικά, κενά όπως τα ακόλουθα εντοπίστηκαν σε ποικίλους χώρους, όπως δημόσιες υπηρεσίες (νοσοκομεία, αστυνομία, δικαστήρια), συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων υπηρεσιών για περιστατικά έμφυλης βίας, δηλαδή Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων, αλλά πρωτίστως στα ΚΥΤ (όπως στον Έβρο και στη Λέσβο): περιορισμένη δυνατότητα διερμηνείας/ πολιτισμικής διαμεσολάβησης (από γυναίκες) με εξειδίκευση στην έμφυλη βία• εξαιρετικά περιορισμένη παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών νομικής βοήθειας (ιδίως εκπροσώπηση στο δικαστήριο)• περιορισμένος αριθμός ξενώνων (επείγουσας ανάγκης) στις μεγάλες πόλεις• περιορισμένη δυνατότητα κατάλληλης απόκρισης σε περιστατικά έκτακτης ανάγκης σε εικοσιτετράωρη εβδομαδιαία βάση, ιδιαίτερα στις ανοιχτές δομές φιλοξενίας. Λεπτομερέστερα:

—————> Σχετικά με τα ΚΥΤ (νησιά του Αιγαίου και Έβρος)

Όσον αφορά στο ΚΥΤ στη Λέσβο, η διαθεσιμότητα υπηρεσιών για άτομα που επέζησαν έμφυλης βίας (γυναίκες, άνδρες και παιδιά) οριοθετείται από τους περιορισμούς των πόρων και τις αυξανόμενες ανάγκες. Επομένως, παρά την ύπαρξη υπηρεσιών αντιμετώπισης της έμφυλης βίας (κρατικών και μη κρατικών), η διαθεσιμότητά τους είναι περιορισμένη, ιδίως λόγω της καθημερινής εμφάνισης επειγόντων περιστατικών έμφυλης βίας που πρέπει να αντιμετωπιστούν γρήγορα, γεγονός που οδηγεί σε καθυστέρηση (π.χ. το περιστατικό συνέβη πάνω από τρεις μήνες πριν και ο δράστης δεν βρίσκεται πλέον στο νησί). Επιπλέον, η ικανότητα ανταπόκρισης των διαθέσιμων κρατικών ανθρώπινων πόρων στο ΚΥΤ (δύο μέλη του προσωπικού που διορίζονται ως πρόσωπα αναφοράς για περιστατικά έμφυλης βίας) μειώνεται περαιτέρω λόγω της πληθώρας των συχνά διοικητικών καθηκόντων –άσχετων με τη διαχείριση των περιστατικών έμφυλης βίας- που πρέπει επίσης να εκτελέσουν. Στο ΚΥΤ στον Έβρο, η διαπιστωμένη έλλειψη φορέα αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, σε συνδυασμό με τη μεγάλη απόσταση (1 έως 1½ ώρα) μεταξύ του ΚΥΤ και των κρατικών υπηρεσιών αντιμετώπισης έμφυλης βίας, δηλαδή του Συμβουλευτικού Κέντρου και του Ξενώνα, που είναι διαθέσιμες σε αστικές περιοχές, σε συνδυασμό με την έλλειψη διαθέσιμων μεταφορικών μέσων, αφήνει την πλειονότητα των αναγκών ακάλυπτη.

«Εδώ, δεν έχω τίποτα.
Δεν έχω νόμο, εδώ,
στον καταυλισμό»

**(Μέλος της
Κοινότητας)**

«Και ξέρει αυτός
(ο διοικητής του
καταυλισμού) πώς
να κρίνει αν το άλλο
άτομο έχει χρόνια
νόσο ή είναι θύμα
έμφυλης βίας; Δεν
έχει το υπόβαθρο για
αυτό... και είναι στη
θέλησή του αν θα το
δεχτεί ή όχι. Αυτός
είναι εκείνος που δίνει
το οκέι. Όχι εγώ.»

**(Πληροφορήτρια
Κλειδί)**

Επιπλέον, τα θέματα ασφάλειας και προστασίας, ιδιαίτερα στα ΚΥΤ, καθώς και στις ανοιχτές δομές φιλοξενίας, όπως οι αναφορές περιστατικών έμφυλης βίας, η απομάκρυνση και/ή η σύλληψη των δραστών, η παραπομπή των επιζωσών/ώντων σε ιατροδικαστικές υπηρεσίες, είναι εξαιρετικά δύσκολη, καθώς η αστυνομία δεν ακολουθεί πάντα το καθήκον της να παρέμβει. Πίσω από αυτή την αποφυγή παρέμβασης βρίσκεται μια σειρά παραγόντων, όπως η έλλειψη διαθέσιμου αστυνομικού προσωπικού στις περιοχές των ανοιχτών δομών φιλοξενίας, ενίοτε λόγω απουσίας βούλησης των επικεφαλής αστυνομικών, οι οποίοι φοβούνται τη δημιουργία εντάσεων με άνδρες πρόσφυγες εάν παρέμβουν, αλλά και ελλείψει συνεπειών σε περίπτωση που δεν ακολουθήσουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες, καθώς και εξαιτίας ελλιπούς κατάρτισης και ευαισθητοποίησης σε θέματα που σχετίζονται με την έμφυλη βία, προκειμένου να αποφευχθούν νοσοτροπίες όπως το να κατηγορηθεί ή να μη γίνει πιστευτό το θύμα και/ή να υποτιμηθεί η σοβαρότητα του περιστατικού.

Όσον αφορά στην **αξιολόγηση ευαλωτότητας στα ΚΥΤ**, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας πεδίου, συντάχθηκε και μοιράστηκε ένα ενημερωμένο σύστημα από το ΚΕΕΛΠΝΟ. Ωστόσο, η διαδικασία αξιολόγησης της ευαλωτότητας παραμένει ένα δύσκολο και περίπλοκο ζήτημα. Οι μεγάλες καθυστερήσεις λόγω της έλλειψης ανθρωπίνων πόρων μειώνουν σημαντικά την ικανότητα διεξαγωγής επαρκών και έγκαιρων ελέγχων ευαλωτότητας. Επιπλέον, επικρατεί εν μέρει και μια αντίληψη μεταξύ διαφόρων φορέων ότι οι πρόσφυγες (γυναίκες και άνδρες) μπορεί να αναφέρουν περιστατικά έμφυλης βίας προκειμένου να χαρακτηριστούν ως ευάλωτες/οι με σκοπό να επιτύχουν την άρση του γεωγραφικού τους περιορισμού. Οι φορείς αντιμετώπισης έμφυλης βίας στη Μόρια ειδικότερα (UNHCR, ΚΕΕΛΠΝΟ, Υπηρεσία Ασύλου, ΔΙΟΤΙΜΑ) γνωρίζουν όλους αυτούς τους κινδύνους και καταβάλλουν προσπάθειες για να συμβάλλουν στη διαδικασία εντοπισμού με τον καλύτερο τρόπο. Κριτική και επιφυλάξεις διατυπώθηκαν περαιτέρω από τους παρόχους υπηρεσιών για το κατά πόσον η απόδοση της αρμοδιότητας για την αξιολόγηση ευαλωτότητας στο διοικητή της ανοιχτής δομής φιλοξενίας (σύμφωνα με τις πρόσφατες νομοθετικές τροποποιήσεις) μπορεί να εγγυηθεί την ακρίβεια. Στο παραπάνω πλαίσιο, είναι η αναγνώριση της ευαλωτότητας ως προς την έμφυλη βία per se που συχνά περιορίζει την πρόσβαση στις υπηρεσίες υποστήριξης.

→ **Σχετικά με τις νομικές και θεσμικές πτυχές**

Όσον αφορά στη νομική βοήθεια, αν και το **Σύστημα Δωρεάν Νομικής Βοήθειας** (νόμος 3226/2004) προσφέρει θεωρητικά μια νομική/θεσμική επιλογή, στην πράξη, οι περισσότερες επιζώσες/ντες δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτή. Τα εμπόδια όσον αφορά στην πρόσβαση σε δωρεάν νομική βοήθεια για τη μεγάλη πλειοψηφία των ατόμων που επέζησαν περιστατικών έμφυλης βίας δημιουργούνται λόγω της τυπικής υποχρέωσης να αποδειχθεί απορία υποβάλλοντας ετήσια φορολογική δήλωση ώστε να δύνανται να κάνουν χρήση της υπηρεσίας. Επιπλέον, δεν υπάρχει επί του παρόντος κανένα σύστημα παραπομπών μεταξύ της αστυνομίας και των δικηγορικών συλλόγων για την παροχή υποστήριξης σε επιζώσες/ντες που επιθυμούν να προχωρήσουν με τη δικαστική διαδικασία, δηλαδή την υποβολή καταγγελίας. Τέλος, δημιουργούνται πρόσθετα εμπόδια όσον αφορά στην προσβασιμότητα λόγω της έλλειψης υπηρεσιών διερμηνείας, τη σπανιότητα και/ή την έλλειψη δικηγόρων ευαισθητοποιημένων σε θέματα έμφυλης βίας, καθώς και δικηγόρων που είναι σε θέση να αλληλεπιδρούν αποτελεσματικά με πολιτισμικά διαφορετικές/ούς πελάτισσες/τες.

Όσον αφορά στα εμπόδια προσβασιμότητας που σχετίζονται με τις διαδικασίες ασύλου, οι περισσότεροι από τις/ους πρώην ωφελούμενες/ους δήλωσαν ότι ενόσω εκκρεμούν ζητήματα νομικού καθεστώτος/διαμονής και βασικές ανάγκες της καθημερινής ζωής παραμένουν ακάλυπτες, δεν μπορούν να δώσουν προτεραιότητα στην αναζήτηση βοήθειας και εξειδικευμένων υπηρεσιών όσον αφορά σε κακοποίηση που έχουν βιώσει. Πρόσθετα εμπόδια που σχετίζονται με τις δικαστικές διαδικασίες προκύπτουν από την πολυπλοκότητα των κανονιστικών διαδικασιών, όπως το απαιτούμενο νόμιμο τέλος των 50 ευρώ για υποβολή καταγγελίας (εκτός από περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας), ανεπαρκείς ή ακατάλληλες υπηρεσίες διερμηνείας, καθώς και προβλήματα συνεργασίας ανάμεσα στα δύο δικαστικά συστήματα (το ελληνικό και εκείνο της χώρας προέλευσης) σε περιπτώσεις διαζυγίου. Με βάση τα παραπάνω, οι πρώην χρήστ(ρι)ες των υπηρεσιών κατέθεσαν ότι για μεγάλες χρονικές περιόδους δεν είχαν πρόσβαση στη νομική και δικαστική προστασία που δικαιούνται.

«Ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι ότι δεν υπάρχει σαφές σύστημα παραπομπών. Εάν ο οργανισμός δεν έχει το δικό του, είναι πολύ περίπλοκο και οι άνθρωποι δεν ξέρουν πού να πάνε»
(Πληροφορητής Κλειδί)

Περαιτέρω, ένα κρίσιμο ζήτημα είναι η απουσία κρατικών διατάξεων για την ενίσχυση της πραγματικής εφαρμογής του νομικού πλαισίου, δηλαδή η εφαρμογή των διαδικασιών αυτοφώρου, ώστε να λογοδοτούν περισσότερο οι δράστες και να προστατεύονται περισσότερο οι επιζώσες/ώντες. Κατά παρόμοιο τρόπο, το Πρωτόκολλο Συνεργασίας δεν προβλέπει ειδικές διατάξεις για τις Πρότυπες Διαδικασίες (SOPs) που θα ενισχύσουν την εφαρμογή του.

—————> Σχετικά με τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των υπηρεσιών

Κατά τη διάρκεια της έρευνας πεδίου ήταν προφανές ότι το κοινώς συμφωνημένο σύστημα παραπομπών ισχύει για όλες τις περιοχές. Ωστόσο, κατά την άποψη των ωφελούμενων, εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες στην πράξη. Η κύρια δυσκολία έγκειται στο ότι καλούνται να πλοηγηθούν μέσα σε ένα σύστημα υπηρεσιών που αλλάζει διαρκώς. Η πλοήγηση σε ένα λαβύρινθο παραπομπών δεν αποτελεί εξαίρεση, αλλά μια κοινή εμπειρία μεταξύ των περισσότερων ατόμων που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις. Οι εκτεταμένες αναδρομολογήσεις και επαναπαραπομπές των περιστατικών από τον έναν οργανισμό στον άλλο, μια πραγματικότητα που περιγράφεται τόσο από τις/ους επαγγελματίες όσο και από τις/ους ωφελούμενες/ους, όχι μόνο αποπροσανατολίζουν, αλλά και υποχρεώνουν τις/ους επιζώσες/ώντες να εκθέτουν τα αιτήματα και τις ανάγκες τους με τρόπο επαναληπτικό, ο οποίος χειροτερεύει το αίσθημα απελπισίας τους, παραβιάζει την αρχή της μη πρόκλησης βλάβης (do no harm principle) όταν χωρίς την εξεύρεση αποτελεσματικής λύσης εκθέτει σε κίνδυνο αντιποίνων την επιζώσα.

«Μας προέκυψε ένα περιστατικό έμφυλης βίας την Παρασκευή στις 6 το απόγευμα. Και δεν ξέραμε τι να κάνουμε με αυτό. Όλες οι δομές και ολόκληρο το σύστημα δεν λειτουργούν κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου»
(Πληροφορήτρια Κλειδί)

Ειδικότερα, όσον αφορά στις ιατρικές υπηρεσίες που παρέχονται στα άτομα που επέζησαν έμφυλης βίας, σημαντική εξέλιξη αποτελεί η αυξανόμενη συμμετοχή του ΚΕΕΛΠΝΟ στις υπηρεσίες διαχείρισης περιστατικών έμφυλης βίας στις ανοιχτές δομές φιλοξενίας και στα ΚΥΤ. Ωστόσο, σύμφωνα με πολλές/ούς πληροφορητές/ήτριες και παρόχους υπηρεσιών, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρά κενά στην ικανότητα απόκρισης. Ο αριθμός του προσωπικού είναι ανεπαρκής, επίσης υπάρχει συχνή εναλλαγή προσωπικού στις θέσεις εργασίας και μεγάλο μέρος του απασχολείται με βραχυπρόθεσμες συμβάσεις, χωρίς επαρκή εξειδικευμένη κατάρτιση σε θέματα έμφυλης βίας. Σε γενικές γραμμές, η εξουσιοδότηση του ΚΕΕΛΠΝΟ για τη διαχείριση των περιστατικών έμφυλης βίας παρέμεινε για μεγάλο χρονικό διάστημα μη αποσαφηνισμένη, περιπλέκοντας έτσι την απόκριση.

Περαιτέρω, υπάρχει σημαντικό κενό όσον αφορά στις υπηρεσίες που είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε επείγοντα περιστατικά έμφυλης βίας μη εργάσιμες ώρες και Σαββατοκύριακα. Παρά το γεγονός ότι η ΓΓΙΦ και το ΕΚΚΑ έχουν δημιουργήσει μια γραμμή βοήθειας που είναι διαθέσιμη σε εικοσιτετράωρη εβδομαδιαία βάση, οι παραπομπές γίνονται δύσκολα χωρίς τη διαμεσολάβηση ενός φορέα που θα ταυτοποιήσει το περιστατικό, ιδίως στις ανοιχτές δομές φιλοξενίας, ώρες που οι φορείς που παρεμβαίνουν εκεί δεν λειτουργούν. Η έλλειψη χρηματοδότησης για προσωπικό που θα εργάζεται σε βάρδιες τόσο σε κρατικούς όσο και σε μη κρατικούς φορείς, οδήγησε σε ad hoc κάλυψη της ανάγκης για στέγαση. Μόνο μερικές ΜΚΟ, οι οποίες, ελλείψει εναλλακτικών λύσεων για την ασφαλή μετακίνηση και στέγαση, αντιμετωπίζουν επείγοντα περιστατικά παρέχοντας προσωρινή στέγαση (π.χ. σε ξενοδοχεία έως ότου υπάρξει πρόσβαση σε ξενώνες), η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη λύση δεδομένου ότι μπορούν να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας.

Άλλοι παράγοντες που παρακωλύουν την προσβασιμότητα, σύμφωνα με τις μαρτυρίες των ατόμων που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις, είναι οι δυσκολίες παροχής ασφαλούς στέγης στις/ους ωφελούμενες/ους λόγω σημαντικών εμποδίων που δημιουργούνται από τους κανόνες λειτουργίας και μια πολιτική φύλου, σύμφωνα με την οποία οι γυναίκες επιζώσες που συνοδεύουν αγόρια άνω των 12 ετών δεν επιτρέπεται να φιλοξενοούνται σε δημόσιους ξενώνες, καθώς κι εκείνες που αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας, ακόμη και όταν βρίσκονται σε θεραπευτική αγωγή. Επιπλέον, όσον αφορά στις γυναίκες που διαμένουν σε ξενώνες, η έλλειψη διερμηνείας δημιουργεί αισθήματα απομόνωσης που έχουν ως αποτέλεσμα την επιστροφή στο κακοποιητικό περιβάλλον.

«Το ζήτημα της μεταφοράς επιζωσών/ώντων οφείλει να είναι ένα αυτόνομο εγχείρημα»
(Πληροφορήτρια Κλειδί)

Εκτός από τα παραπάνω, όπως ειπώθηκε από τους επαγγελματίες πεδίου κατά τη διάρκεια των Ομάδων Εστιασμένης Συζήτησης, η διαθέσιμη ψυχοκοινωνική υποστήριξη για άτομα που επέζησαν έμφυλης βίας μπορεί να αποδειχθεί στην πράξη ανεπαρκής ενόσω σημαντικά ζητήματα σχετικά με το νομικό καθεστώς και το βιοτικό επίπεδο των επιζωσών/ώντων παραμένουν ανεπίλυτα. Στην περίπτωση των ανοικτών δομών φιλοξενίας και κυρίως στα ΚΥΤ, οι συνθήκες διαβίωσης και το περιβάλλον εκτός του ότι δημιουργούν κινδύνους έκθεσης σε κάθε μορφής έμφυλης βία, δρουν επιβαρυντικά, επιδεινώνοντας περαιτέρω την ψυχική υγεία των επιζωσών/ώντων.

«Πολλές φορές παρατηρούμε ότι οι άνθρωποι κολλάνε, δεν πηγαίνουν στις υπηρεσίες για αυτόν ακριβώς τον λόγο, ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη διερμηνεία»
(Πάροχος Υπηρεσιών)

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών δήλωσαν ότι εμπόδια στην πρόσβαση δημιουργούνται από το αναποτελεσματικό **σύστημα μεταφοράς των επιζωσών/ώντων έμφυλης βίας** από τις δομές φιλοξενίας στα Συμβουλευτικά Κέντρα, καθώς και από τα Συμβουλευτικά Κέντρα στους Ξενώνες. Παρά την ύπαρξη ορισμένων προγραμμάτων, όπως το χρηματοδοτούμενο από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες πρόγραμμα που υλοποιείται από τη ΜΕΤΑδραση, καθώς και άλλων πρωτοβουλιών των ΜΚΟ για την κάλυψη αυτού του κενού, αν και με περιορισμένους πόρους και μόνο όταν εξουσιοδοτούνται να μεταφέρουν επιζώσες/ντες, αυτές οι βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις δεν αποτελούν βιώσιμη λύση. Η ύπαρξη αυτού του κενού αποτελεί συνδυασμό πολλών παραγόντων, όπως της έλλειψης ανθρώπινων (οδηγών) ή υλικών πόρων (οχημάτων), καθώς και της περιστασιακής έλλειψης πολιτικής βούλησης ορισμένων Δήμων να βοηθήσουν, αντίθετα με ό,τι προβλέπει το Πρωτόκολλο Συνεργασίας που υπογράφηκε από την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων.

Τέλος, όσον αφορά στη διερμηνεία που παρέχεται στις επιζώσες έμφυλης βίας, παρόλο που έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος μέσω της ορθής πρακτικής του ΚΕΘΙ που προχώρησε στην πρόσληψη 10 διερμηνέων, ο περιορισμένος αριθμός **γυναικών διερμηνέων** είναι ένα ζήτημα που απασχολεί εξίσου τις ΜΚΟ, τους κρατικούς παρόχους υπηρεσιών και τις/ους πρώην χρηστ(ρι)ες των υπηρεσιών. Ιδιαίτερα για τις χρήστριες των υπηρεσιών το κενό αυτό δρα ως αποτρεπτικός παράγοντας στην αναζήτηση ψυχολογικής υποστήριξης ή ιατρικής εξέτασης σε δημόσια νοσοκομεία.

Επίσης, από τη σκοπιά των πρώην χρηστ(ρι)ών υπηρεσιών, η/ο διερμηνέας δεν θεωρείται ουδέτερη/ος διαμεσολαβητήρια/ητής: το φύλο, το εθνογλωσσικό υπόβαθρο, η συμπεριφορά και ο επαγγελματισμός είναι κρίσιμης σημασίας. Επιπρόσθετα, πρώην χρηστ(ρι)ες υπηρεσιών δήλωσαν ότι οι άνδρες διερμηνείς συχνά λειτουργούν ως θυροφύλακες όσον αφορά στην πρόσβαση σε υπηρεσίες, αποθαρρύνοντάς τις γυναίκες να προβαίνουν σε αναφορές.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΚΕΝΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ

Εκτός από τα προαναφερθέντα επείγοντα κενά στις διαθέσιμες υπηρεσίες, υπάρχουν κενά και σημεία συμφόρησης που έχουν παρατηρηθεί και εντοπιστεί **σε σχέση με μια σειρά από θέματα:** ενδεικτικά, το μεγάλο κενό στη χάραξη πολιτικών και προγραμμάτων, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών προς τους άνδρες επιζώντες εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση που δεν έχει καμία προοπτική υπέρβασης, όσο το εθνικό σύστημα συνεχίζει να απευθύνεται αποκλειστικά σε γυναίκες επιζώσες έμφυλης βίας. Παρομοίως, παραμένει ένα σημαντικό κενό όσον αφορά στα μέτρα που θα πρέπει να πάρει και τις πολιτικές που θα πρέπει να ακολουθήσει το εθνικό σύστημα προστασίας ανηλίκων, ώστε να αντιμετωπίσει όλες τις πλευρές του ζητήματος των παιδιών που επέζησαν έμφυλης βίας, δηλαδή την ταυτοποίηση, την ασφαλή στέγαση, την κατάρτιση του προσωπικού, τις διαδικασίες και τους δεσμευτικούς κανονισμούς για τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, καθώς και εναλλακτικά μέτρα, όπως η εγκαθίδρυση ενός συστήματος ανάδοχων οικογενειών.

«Δεν ήταν καθόλου εύκολο. Ένωθα ότι όπου και να πήγαινα ήταν άσκοπο. Ήταν σκέτη τάλαιπωρία να βρω το μέρος όπου έπρεπε να πάω να επαναλάβω τις ίδιες ιστορίες από την αρχή, ιστορίες επώδυνες για μένα, τις κακοτυχίες μου»

(Πρώην Χρήστης Υπηρεσιών)

«Το προσωπικό των καταφυγίων ανέφερε τραγικά χαμηλά ποσοστά ασυνόδευτων ανηλίκων που αποκάλυψαν σεξουαλική κακοποίηση. Το γεγονός αυτό δεν μας λέει ότι κανένα από αυτά τα παιδιά δεν είναι κακοποιημένο, αλλά ότι το σύστημα είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο ώστε αυτά τα παιδιά να μην μας το λένε ποτέ, ποτέ να μην το μαθαίνουμε»

(Πληροφορητής Κλειδί)

➔ Συμπερίληψη ανδρών επιζώντων έμφυλης βίας

Παρόλο που κάποιες ΜΚΟ (ΔΙΟΤΙΜΑ, Solidarity Now, ΕΣΠ, PRAKSIS) άρχισαν πρόσφατα να δέχονται περιστατικά και να παρέχουν υπηρεσίες σε επιζώντες έμφυλης βίας, **ο αριθμός των ανδρών επιζώντων που αποκαλύπτουν περιστατικά έμφυλης βίας παραμένει ανεκδοτολογικός.** Σύμφωνα με τα στοιχεία του Κέντρου ΔΙΟΤΙΜΑ, η εκτιμώμενη αναλογία είναι περίπου έξι (6) επιζώντες για κάθε εκατό (100) επιζώσες. Οι πάροχοι υπηρεσιών αποκάλυψαν ότι οι άνδρες επιζώντες που βιώνουν έμφυλη βία δεν αποκαλύπτουν τέτοιου είδους περιστατικά, ιδιαίτερα όταν έρχονται αντιμέτωποι με άνδρες επαγγελματίες και/ή ομοεθνείς διερμηνείς. Επιπλέον, βάσει της συνέντευξης με τον άνδρα πρώην χρήστη υπηρεσίας, μπορεί να χρειαστεί μια μακρά διαδρομή από υπηρεσία σε υπηρεσία προκειμένου ένας επιζών να αποκτήσει πρόσβαση σε εξειδικευμένους φορείς για την έμφυλη βία και να λάβει υποστήριξη. Σημαντικό είναι εδώ να αναφέρουμε τις περιορισμένες λύσεις που διατίθενται για ασφαλή στέγαση και/ή την έλλειψη ξενώνων για άνδρες.

➔ Προστασία ανηλίκων από την έμφυλη βία

Το προσωπικό που συμμετείχε σε συνεντεύξεις τόνισε τη σημαντική έλλειψη **εξειδικευμένων υπηρεσιών και διαδικασιών για τα παιδιά που επέζησαν περιστατικών έμφυλης βίας.** Παρόλο που η αύξηση του αριθμού των προσλήψεων σε θέσεις σχετικές με ασυνόδευτα ανήλικα είναι ένα θετικό βήμα στο πλαίσιο του συστήματος παιδικής προστασίας, ελάχιστη προσοχή έχει δοθεί μέχρι σήμερα σε παιδιά που επέζησαν περιστατικών έμφυλης βίας και/ή σε παιδιά που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο να βιώσουν έμφυλη βία. Στους ξενώνες δεν υπάρχει πολιτική διασφάλισης παιδικής προστασίας που να εφαρμόζεται από όλα τα μέλη του προσωπικού και παρατηρείται έλλειψη εξειδικευμένου στην έμφυλη βία προσωπικού ικανού να εντοπίζει σημάδια σεξουαλικής κακοποίησης, να δημιουργεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον και να ενθαρρύνει την αποκάλυψη, διασφαλίζοντας παράλληλα τη σωστή διαχείριση των περιστατικών. Επιπλέον, δεν υπάρχουν επίσημες διαδικασίες που να εξασφαλίζουν την τοποθέτηση των αγοριών στους ξενώνες σύμφωνα με την ηλικιακή ομάδα τους, ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος έμφυλης βίας όταν τα μικρότερα παιδιά μένουν μαζί με μεγαλύτερα αγόρια.

—————> Απόκριση σε περιστατικά εμπορίας ανθρώπων

Όσον αφορά στην ανταπόκριση σε περιστατικά εμπορίας ανθρώπων, καθώς και παιδιών που υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση, παρατηρούνται σημαντικά κενά στις διαδικασίες αναγνώρισης και εντοπισμού, καθώς και στην παροχή ασφαλούς στέγασης και ξενώνων σε πολλές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας. Κρίσιμα κενά παρατηρούνται επίσης σε σχέση με συγκεκριμένες μορφές έμφυλης βίας, όπως ο καταναγκαστικός γάμος και ο πρώιμος γάμος, ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, το σεξ επιβίωσης ή το ανταποδοτικό σεξ, οι οποίες παραμένουν σε μεγάλο βαθμό περιθωριοποιημένες τόσο σε νομικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο. Παρόλο που το ΚΕΕΛΠΝΟ (υπεύθυνος κρατικός φορέας στα ΚΥΤ και στις ανοιχτές δομές φιλοξενίας) έχει ετοιμάσει ένα σύνολο εργαλείων που θα βοηθήσουν στον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών), οι δυσκολίες στις διαδικασίες αναγνώρισης και εντοπισμού (δηλαδή συνωστισμός και ανεπαρκής επαγγελματική εξειδίκευση για την αντιμετώπιση των περιστατικών υπό διερεύνηση) παραμένουν, ειδικά στα ΚΥΤ. Στις αστικές περιοχές οι δημόσιοι φορείς που σχετίζονται με την απόκριση στην εμπορία ανθρώπων περιορίζονται στις υπηρεσίες που προσφέρονται από τα νοσοκομεία και την αστυνομία. Επιπλέον, σύμφωνα με πληροφοριοδότες κλειδιά, ο αριθμός των παιδιών (αγοριών) που διακινούνται και/ή είναι παγιδευμένα σε δίκτυα σεξουαλικής εκμετάλλευσης –με βάση την εμπειρία τους από το πεδίο –αυξάνεται, όμως δεν υπάρχουν ακόμη αρκετές υπηρεσίες ή εξειδικευμένο προσωπικό για να τους παρέχουν βοήθεια. Τέλος, οι θετικές/σημαντικές διατάξεις του νόμου που παρέχουν το δικαίωμα στα αναγνωρισμένα θύματα να ζητούν αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν, σπανίως εφαρμόζονται στην πράξη.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΡΙΣΗ

Όσον αφορά στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις και τα κύρια σημεία δράσης που υιοθετήθηκαν για να υπάρξει βελτίωση της κατάστασης, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα μειονεκτήματα: η διάσταση του φύλου λείπει από όλα τα προγράμματα, με τον τρόπο καταβολής του χρηματικού βοηθήματος να είναι το πιο ανησυχητικό παράδειγμα• οι διατομεακές προσεγγίσεις εφαρμόζονται μόνο ad hoc• υπάρχει έλλειψη ενός εναρμονισμένου και αξιόπιστου συστήματος συλλογής δεδομένων για την καταγραφή περιστατικών• η συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών και φορέων για τη διασφάλιση της βέλτιστης κατανομής των πόρων/χρηματοδοτήσεων, καθώς και για την εξασφάλιση της κάλυψης των υφιστάμενων κενών• η συγκρότηση μιας κοινής αντίληψης όσον αφορά μια ολοκληρωμένη απόκριση στην έμφυλη βία έχει μεγάλη σημασία αν θέλουμε όντως να πάρουμε προνοητικά μέτρα για την κάλυψη των κενών που υπάρχουν στο πεδίο αντί να βρίσκουμε κατά περίπτωση λύσεις.

«Πρέπει να στηρίξεις μια επιζώσα για να αποκτήσει συγκεκριμένες δεξιότητες, όπως η γλώσσα, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, προκειμένου να σταθεί στα πόδια της. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό. Οι περισσότερες γυναίκες που γνωρίζω επιστρέφουν στους συζύγους τους»
(Πληροφορητής Κλειδί)

Οι πάροχοι υπηρεσιών και οι πληροφορητές/ήττριες κλειδιά επισήμαναν ότι η ποιότητα της παροχής υπηρεσιών αντιμετώπισης της έμφυλης βίας επηρεάζεται δυσμενώς από την απουσία προγραμμάτων αποκατάστασης και ένταξης. Σύμφωνα με την άποψή τους, οι επιζώσες έμφυλης βίας στερούνται συχνά της ευκαιρίας να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα εξασφαλίσουν τον βιοπορισμό τους με δικά τους μέσα και, ελλείψει άλλης οικονομικής στήριξης ή πόρων κοινωνικού δικτύου, καταλήγουν συχνά να επιστρέφουν σε ένα κακοποιητικό περιβάλλον. Αυτό που καθιστά ακόμη πιο δύσκολη την κατάσταση είναι ότι τα προγράμματα ένταξης, ειδικά σχεδιασμένα για να υποστηρίξουν την αυτόνομη διαβίωση των επιζωσών/ώντων έμφυλης βίας, είναι σε μεγάλο βαθμό ανύπαρκτα, με εξαίρεση την παροχή επαγγελματικής συμβουλευτικής (ΓΓΠΦ) χωρίς ωστόσο καλή προσβασιμότητα λόγω έλλειψης διερμηνείας όπως και μερικά προγράμματα που υλοποιούνται από ΜΚΟ (Melissa, Solidarity Now, ΔΙΟΤΙΜΑ), είτε με περιορισμένη χρονική διάρκεια είτε χωρίς ιδιαίτερη στόχευση και τα απαιτούμενα εξειδικευμένα εργαλεία και μεθόδους για την υποστήριξη της αποκατάστασης και επανένταξης των ατόμων που έχουν υποστεί έμφυλη βία.

Τέλος, κάτι που απασχολεί όλες/ους τις/ους επαγγελματίες του πεδίου και τους φορείς παροχής υπηρεσιών αντιμετώπισης έμφυλης βίας είναι ο αντίκτυπος στην ποιότητα των υπηρεσιών έμφυλης βίας που προκαλούν τα υπάρχοντα κενά στη γνώση και/ή στις δεξιότητες. Οι ακολουθούμενες αρχές και πρακτικές όπως τα SOPs και άλλες διαδικασίες, τα πρωτόκολλα (Πρωτόκολλο Συνεργασίας, πρωτόκολλο κλινικής διαχείρισης βιασμών, μηχανισμοί προστασίας από σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση), το σύστημα παραπομπών καθώς και η ευαισθητοποίηση σε ζητήματα φύλου και πολιτισμικής διαφοροποίησης όσον αφορά στα άτομα που επέζησαν έμφυλης βίας, είναι μόνο μερικά από τα ζητήματα για τα οποία πολλές/οί επαγγελματίες που απασχολούνται στον τομέα της έμφυλης βίας στερούνται γνώσεων. Επιπλέον, όσον αφορά το αστυνομικό προσωπικό, οι περισσότερες/οι πληροφορητές/ήττριες κλειδιά αναγνώρισαν την ανάγκη να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τον σωστό χειρισμό περιστατικών έμφυλης βίας και να προστατευθούν τα δικαιώματα των ευάλωτων ατόμων. Εκτός από τα παραπάνω, οι επαγγελματίες πεδίου καθώς και οι πρώην χρήστ(ρι)ες των υπηρεσιών ανέφεραν παραβιάσεις του Κώδικα Δεοντολογίας από τις/ους διερμηνείς και υπογράμμισαν την ελλιπή ανάπτυξη ικανοτήτων σε αυτή την ομάδα επαγγελματιών.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

→ Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής/ΥΠΥΤ

- Ενίσχυση των μηχανισμών έγκαιρης αναγνώρισης σε όλα τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), (π.χ. Έβρος, Λέσβος, Χίος, Κως, Λέρος και Σάμος) των περιπτώσεων όλων των μορφών έμφυλης βίας, μέσω πρόσληψης και τοποθέτησης εξειδικευμένου προσωπικού κατάλληλου να υπηρετήσει και να διασφαλίσει με συνέπεια τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων που έχουν υποστεί έμφυλη βία
- Διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός της ΥΠΥΤ θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες προστασίας των γυναικών που διαμένουν σε δομές, συμπεριλαμβάνοντας και το σχεδιασμό παροχής βασικών αναγκών (π.χ. ηλεκτροδότηση, τροφή, διανομή, πρόσβαση σε χώρους υγιεινής/τουαλέτες/λουτρά, αστυνομική φύλαξη), με ιδιαίτερη μέριμνα για τις μόνες γυναίκες.
- Ενδυνάμωση του ρόλου των προσώπων αναφοράς για την έμφυλη βία στα ΚΥΤ, μέσω προετοιμασίας περιγραφής των θέσεων εργασίας, παροχής εξειδικευμένης κατάρτισης και αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων και των γραμμών αναφοράς και επικοινωνίας.
- Κατανομή επαρκών πόρων στο Φυλάκιο (Έβρος), προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητα φιλοξενίας του και να αποφευχθεί η φιλοξενία ανδρών και γυναικών και/ή ενηλίκων και ανηλίκων στον ίδιο τομέα.

- Καθιέρωση σαφούς συστήματος παραπομπών κατά τη διάρκεια μη εργάσιμων ωρών και Σαββατοκύριακων για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, μέσω διορισμού προσώπων αναφοράς σε όλες τις δομές. Παροχή 24ωρης απόκρισης σε έκτακτα/επείγοντα περιστατικά.
- Ενίσχυση των μηχανισμών προστασίας ενάντια στη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση, εξασφαλίζοντας ότι κάθε οργάνωση έχει πρόσωπα αναφοράς για τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση και ότι όλοι οι φορείς σέβονται τις ανθρωπιστικές αρχές και εφαρμόζουν πολιτικές μηδενικής ανοχής σε τέτοιες περιπτώσεις.
- Παροχή μέσων μεταφοράς σε τακτική βάση ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση από το ΚΥΤ του Έβρου προς τις αστικές (κρατικές και μη κρατικές) υπηρεσίες αντιμετώπισης έμφυλης βίας.
- Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών έμφυλης βίας για άνδρες επιζώντες (π.χ. διαχείριση περιστατικών, ιατρικές υπηρεσίες, υπηρεσίες ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνική υποστήριξη).
- Δημιουργία δομών στέγασης για άνδρες επιζώντες (καταλύματα έκτακτης ανάγκης, ξενώνες).
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων όλων των προσώπων αναφοράς (focal points) για την έμφυλη βία, και κυρίως όσων εργάζονται στις ανοικτές δομές φιλοξενίας και στα ΚΥΤ, ειδικά σχετικά με το πώς να αναγνωρίζουν και να παρέχουν πρώτες βοήθειες σε περιστατικά έμφυλης βίας.

—————> **Γ.Γ.Ι.Φ.**

- Εξασφάλιση **Ξενώνα ή ασφαλούς στέγασης** για άτομα που επέζησαν έμφυλης βίας στα νησιά, ειδικά για έκτακτα περιστατικά που χρειάζονται άμεση απομάκρυνση από τα ΚΥΤ.
- **Αναθεώρηση του κανόνα λειτουργίας των ξενώνων/καταφυγίων** προκειμένου να επιτραπεί η φιλοξενία γυναικών επιζωσών έμφυλης βίας μαζί με τα παιδιά τους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου των παιδιών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική στήριξη γυναικών και παιδιών που διαφεύγουν ενδοοικογενειακής βίας.
- Δημιουργία ενός **ξενώνα έκτακτης ανάγκης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη**, όπου παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις και οι διαθέσιμοι χώροι δεν επαρκούν, για τη βραχυπρόθεσμη υποδοχή έκτακτων περιστατικών έμφυλης βίας, δηλαδή έως ότου η επιζώσα να περάσει όλες τις ιατρικές εξετάσεις και άλλες τυπικές διαδικασίες προκειμένου να φιλοξενηθεί σε (δημόσιο) ξενώνα.
- Παροχή **υπηρεσιών διερμηνείας σε πολλές γλώσσες σε όλους τους δημόσιους ξενώνες και στη γραμμή εξυπηρέτησης 15900**, προκειμένου οι επιζώσες να μη βιώνουν απομόνωση και να μην καταλήγουν να αποσύρουν το αίτημά τους για βοήθεια.
- Καθιέρωση ενός **εθνικού συστήματος εναρμονισμένης συλλογής δεδομένων που αφορούν σε υποθέσεις/περιστατικά έμφυλης βίας**, το οποίο να περιλαμβάνει το σύνολο των περιστατικών και να αποσκοπεί στη συστηματική δημοσίευση των δεδομένων του.
- Επικαιροποίηση του **«Πρωτοκόλλου Συνεργασίας για Προσφύγισσες» της Γ.Γ.Ι.Φ.** ώστε να ενσωματώσει τις πρόσφατες εξελίξεις, π.χ. σχετικά με το ρόλο που αναλαμβάνουν κεντρικοί και τοπικοί δημόσιοι και μη φορείς, να καλύψει διαπιστωμένα κενά και να συμπεριλάβει προβλέψεις για επιζώσες έμφυλης βίας που ζουν σε αστικές περιοχές.
- Ευρεία **διάδοση του επικαιροποιημένου Πρωτοκόλλου Συνεργασίας**, τόσο μεταξύ όσο και εντός όλων των συμβαλλομένων μερών, ώστε να διασφαλιστεί ότι κάθε συμμετέχων φορέας γνωστοποίησε όλες τις πληροφορίες του Πρωτοκόλλου σε όλο το προσωπικό του καθώς και η κατοχύρωσή του ως δεσμευτικού εγγράφου (ΚΥΑ) για όλα τα υπογράφοντα μέλη.

- **Εγκαθίδρυση ενός συντονιστικού μηχανισμού** για την παρακολούθηση των παρεμβάσεων όλων των φορέων με τη συμμετοχή, κρατικών φορέων όπως η Γ.Γ.Ι.Φ., ΚΕΘΙ, ΥΜΕΠΟ, Υγείας/ΚΕΕΛΠΝΟ, Υπηρεσίας Ασύλου, ΚΥΤ, καθώς και διεθνών οργανισμών και ΜΚΟ, επικεντρωμένου στις υπηρεσίες και τα προγράμματα πρόληψης, υποστήριξης, ένταξης με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κενών και τη βελτιστοποίηση των λειτουργικών διαδικασιών.

—————> **Υπουργείο Υγείας**

- Διορισμός **εξειδικευμένων επαγγελματιών για την παροχή ιατρικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε επιζώσες/ώντες έμφυλης βίας**, ειδικά στην περιοχή του Έβρου όπου είναι και πιο αναγκαίο (π.χ. παιδοψυχίατρος στα Γενικά Νοσοκομεία Αλεξανδρούπολης και Διδυμότειχου και ψυχίατρος στην Υπηρεσία Ασύλου).
- Τροποποίηση της εφαρμογής του Ιατρικού Πρωτοκόλλου Διαχείρισης των περιστατικών βιασμού με την παροχή ιατρικού kit (PEP) σε όλα τα τμήματα επειγόντων περιστατικών των νοσοκομείων. Επιπλέον, οι ενήλικες επιζώντες βιασμού να μπορούν να έχουν πρόσβαση στο PEP χωρίς την εμπλοκή της αστυνομίας για τις περιπτώσεις που δεν επιθυμούν σε εκείνη την φάση να καταγγείλουν. Τέλος, η ιατρική διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής βίας να ενταχθεί την υποχρεωτική εκπαίδευση για τους επαγγελματίες υγείας.
- Διορισμός **γυναικών επαγγελματιών (γιατρών) ως πρόσωπα αναφοράς για την έμφυλη βία σε επιλεγμένα νοσοκομεία**, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες των επιζώσων έμφυλης βίας, οι οποίες προτιμούν συνήθως να εξυπηρετούνται και να εξετάζονται από γυναίκες.
- Ανάπτυξη ενός **Ιατρικού Πρωτοκόλλου για τον Ακρωτηριασμό των Γυναικείων Γεννητικών Οργάνων**, το οποίο θα κοινοποιηθεί δεόντως σε όλες/ους τους υγειονομικούς, όπως προβλέπει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, καθώς και ενημερωτικές εκστρατείες για αυτή την μορφή έμφυλης βίας /επιβλαβή πρακτική.
- Παροχή ψυχιατρικής φροντίδας και πιο μακροχρόνιων υπηρεσιών ψυχολογικής υποστήριξης για να βοηθήσουν τις/ους επιζώσες/ώντες, οι οποίες στην πλειονότητα των περιπτώσεων αντιμετωπίζουν (σοβαρά) ψυχολογικά προβλήματα και δεν βρίσκονται καν σε θέση να ζητήσουν βοήθεια και με δεδομένη τη μεγάλη λίστα αναμονής στα δημόσια νοσοκομεία (περισσότερο από 3 μήνες) για διάγνωση, ιατρική παρακολούθηση και φαρμακευτική αγωγή.
- Υποστήριξη και εποπτεία των επαγγελματιών πρώτης γραμμής στα ΚΥΤ και τις δημόσιες υπηρεσίες των νησιών (νοσοκομεία, αστυνομία, κοινωνικές υπηρεσίες) ώστε να αποφεύγεται η επαγγελματική τους εξουθένωση λόγω της μεγάλης πίεσης και του άγχους που βιώνουν καθημερινά στην επαγγελματική τους ζωή, ενόσω παράλληλα δίνεται προτεραιότητα στην κλινική εποπτεία όλου του προσωπικού που δουλεύει με επιζώσες/ώντες έμφυλης βίας.

—————> **Υπουργείο Εσωτερικών/Αστυνομία**

- **Διάδοση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης** μέσω του διορισμού προσώπων αναφοράς, ενημερωμένα και εκπαιδευμένα από τη Γ.Γ.Ι.Φ. σε διάφορους θεσμούς/υπηρεσίες (π.χ. αστυνομία, νοσοκομεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας), προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των δημόσιων λειτουργιών και επαγγελματιών.
- Δημιουργία εξειδικευμένων μονάδων, δηλ. μονάδων διαχείρισης και αντιμετώπισης αδικημάτων έμφυλης βίας μέσα στα αστυνομικά τμήματα. Διορισμός γυναικών αστυνομικών ως πρόσωπα αναφοράς για την έμφυλη βία σε επιλεγμένα αστυνομικά τμήματα.
- Εγγυήσεις για την **εφαρμογή διαδικασιών αυτοφώρου** από την αστυνομία ώστε να διασφαλιστεί πλήρως η λογοδοσία των δραστών.

- Ευρεία διάδοση των πρακτικών κατευθυντήριων γραμμών στα αστυνομικά τμήματα σχετικά με τις νομικές εξελίξεις και τα μέτρα πολιτικής που αφορούν τον προσφυγικό πληθυσμό και ειδικά την αντιμετώπιση περιστατικών έμφυλης βίας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κακές πρακτικές που προκύπτουν από την έλλειψη πληροφόρησης.
- **Κατάργηση του παραβόλου των 50 ευρώ** που απαιτείται από την/ον επιζώσα/ώντα για την υποβολή καταγγελίας στην αστυνομία οποιασδήποτε μορφής έμφυλης βίας (εξαίρεση αποτελούν προς το παρόν μόνο τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας).

→ **ΥΠΕΚΑΚΑ/ΕΚΚΑ - Παιδιά Επιζώντες**

- **Τροποποίηση του Πρωτοκόλλου Αντιμετώπισης Σεξουαλικής Κακοποίησης** σε όλους τους ξενώνες Ασυνόδευτων Ανηλίκων, προκειμένου το προσωπικό να είναι ενημερωμένο και να γνωρίζει πώς να διαχειριστεί περιπτώσεις ανηλίκων που βιώνουν σεξουαλική βία.
- Δημιουργία **νομικά δεσμευτικών κανονισμών για τη διασφάλιση της Παιδικής Προστασίας** οι οποίοι πρέπει να τηρούνται σε όλους τους ξενώνες ασυνόδευτων ανηλίκων.
- Παροχή **καταλύματος έκτακτης ανάγκης για παιδιά που επέζησαν έμφυλης βίας**, ως βραχυπρόθεσμη λύση, παράλληλα με την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων και την ανάπτυξη του θεσμού της αναδοχής.
- Υιοθέτηση ενός **μοντέλου συλλογικής απόκρισης** ανάμεσα σε κρατικούς και μη φορείς για να εξασφαλιστεί η παροχή υποστήριξης τόσο σε μητέρες/φροντίστριες όσο και σε παιδιά που ήταν μάρτυρες έμφυλης βίας.

→ **Υπουργείο Εξωτερικών**

- Μεγαλύτερη προσπάθεια **απόκρισης σε περιστατικά εμπορίας ανθρώπων, όπως και παιδιών που υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση**, η οποία θα περιλαμβάνει: προσωπικό με εξειδίκευση στον εντοπισμό και την παραπομπή, επιχειρησιακό σχέδιο προστασίας (ιδίως για τις δομές φιλοξενίας), παροχή ασφαλών καταλυμάτων και ξενώνων και κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης καταστάσεων υψηλού κινδύνου όσον αφορά την ασφάλεια.
- **Ολοκλήρωση του Εθνικού Συστήματος Παραπομπών για την Εμπορία Ανθρώπων** και ευρεία διαβούλευση όλων των σχετικών φορέων σχετικά με το νέο πενταετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

→ **Υπουργείο Δικαιοσύνης**

- Αναθεώρηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας (απορία) για δημόσια (δωρεάν) νομική βοήθεια, ώστε να μην αποκλείονται πρόσφυγες/μετανάστ(ρι)ες που επέζησαν περιστατικών έμφυλης βίας.

→ **Υπουργείο Οικονομικών και Δωρητές**

- Provision of uninterrupted, long-term funding for GBV case management services, emergency services (24/7 response, transport and emergency shelter), and targeted services to under-addressed groups: males, unregistered, LGBTQI individuals, homeless etc

→ **Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης**

- Υποστήριξη των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών με σκοπό την ενίσχυση των δεξιοτήτων του προσωπικού τους όσον αφορά στον εντοπισμό και στην περαιτέρω παραπομπή των ατόμων που έχουν υποστεί έμφυλη βία.

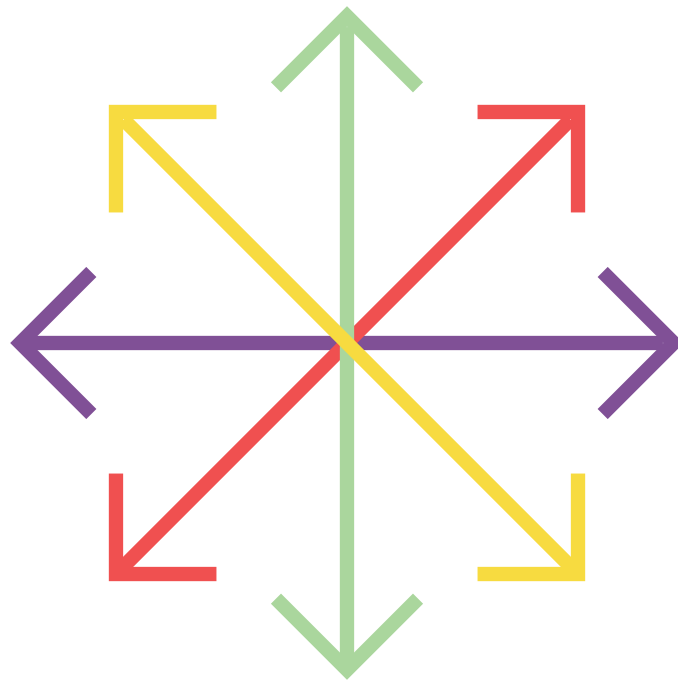
- Κοινός σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ένταξης από κρατικούς και μη κρατικούς φορείς για την υποστήριξη μετανασ(τρι)ών και προσφύγων που επέζησαν έμφυλης βίας μέσω εξειδικευμένων μαθημάτων ξένων γλωσσών, δεξιοτήτων αναζήτησης εργασίας, ανάπτυξης προσωπικών δεξιοτήτων, και μέσω προγραμμάτων για τη διασφάλιση της επιβίωσης, καθώς και δράσεων ενδυνάμωσης και ένταξης.
- Διασφάλιση της **μεταφοράς των επιζωσών/ώντων** στις σχετικές υπηρεσίες, ιδίως σε δυσπρόσιτες περιοχές, καθώς και από και προς τους καταυλισμούς και αστικές περιοχές, όταν χρειαστεί.
- Συνεχής ενημέρωση του refugee.info, της ψηφιακής πλατφόρμας του Κέντρου Συντονισμού για θέματα προσφύγων και μεταναστών του Δήμου Αθηναίων και άλλων σημαντικών κέντρων πληροφόρησης με εργαλεία που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των προσφύγων σε αυτά.

—————> **Διεθνείς Οργανισμοί και ΜΚΟ**

- Παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης για θέματα Παιδικής Προστασίας και έμφυλης βίας σε όλο το προσωπικό που εργάζεται σε ΚΥΤ και ξενώνες για ασυνόδευτα ανήλικα.
- **Παροχή υπηρεσιών διαχείρισης περιστατικών έμφυλης βίας, σε αστικές περιοχές, για τα άτομα που έχουν υποστεί έμφυλη βία και δεν έχουν εύκολη ή καθόλου πρόσβαση στο δημόσιο σύστημα (άνδρες, μη εγγεγραμμένες/οι, ΛΟΑΤΚΙ άτομα, άστεγοι κλπ.), που θα συμπεριλαμβάνει νομική βοήθεια, στέγαση, ψυχολογική υποστήριξη/υπηρεσίες, ψυχικής υγείας και υγειονομικής περίθαλψης.**
- Υλοποίηση **προγραμμάτων πρόληψης, αποκατάστασης, ενδυνάμωσης, κινητοποίησης της κοινότητας και εξειδικευμένες δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που θα απευθύνονται και σε άνδρες,** καθώς και ψυχαγωγικές δραστηριότητες για επιζώσες έμφυλης βίας στις αστικές περιοχές και στις δομές φιλοξενίας.
- **Προγράμματα κινητοποίησης της προσφυγικής/μεταναστευτικής κοινότητας** για την εξασφάλιση της συστηματικής συμμετοχής της κοινότητας των προσφύγων στους μηχανισμούς προστασίας και πρόληψης έμφυλης βίας στις δομές φιλοξενίας.
- **Διευκόλυνση έκδοσης ξεχωριστής κάρτας χρηματικού επιδόματος** για επιζώσες έμφυλης βίας που υπέστησαν βία από τον σύντροφό τους, καθώς σήμερα ο άνδρας θεωρείται εξ ορισμού επικεφαλής της οικογένειας.
- Ενθάρρυνση και ενδυνάμωση της συμμετοχής των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, καθώς και ενίσχυση της παρουσίας των γυναικών ώστε να αποκτήσουν ορατότητα και να αναλάβουν ηγετικές θέσεις.
- **Υποστήριξη του ΥΜΕΠΟ στη διεξαγωγή επικοινωνιακής καμπάνιας** πάνω σε ζητήματα και θέματα που σχετίζονται με την έμφυλη βία προς όλους του φορείς παρεμβαίνουν στις ανοικτές δομές φιλοξενίας (στρατός, αστυνομία, δημοτικές αρχές και άλλες υπηρεσίες)

—————> **Οριζόντιες προτάσεις**

- Διασφάλιση της διαθεσιμότητας περισσότερων διερμηνέων στην αστυνομία, στις δικαστικές υπηρεσίες, στα νοσοκομεία και σε άλλες κοινωνικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης και της αύξησης του αριθμού των γυναικών διερμηνέων.
- Διεξαγωγή **μαθημάτων επαγγελματικής διερμηνείας** προσβάσιμων σε όλες/ους τις/ους απασχολούμενες/ους διερμηνείες καθώς και παροχή εξειδικευμένης εκπαίδευσης πάνω στην ορολογία της έμφυλης βίας ώστε να ενισχυθεί η διαγλωσσική κατανόηση.
- Εφαρμογή **στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων** τόσο για τις/ους δημόσιες/ους υπαλλήλους όσο και για το προσωπικό των διεθνών και εθνικών ΜΚΟ σε θέματα εντοπισμού και παραπομπής περιστατικών έμφυλης βίας και ορθής χρήσης των υπηρεσιών διερμηνείας.

With the support of UNICEF and funding from the US Government

